

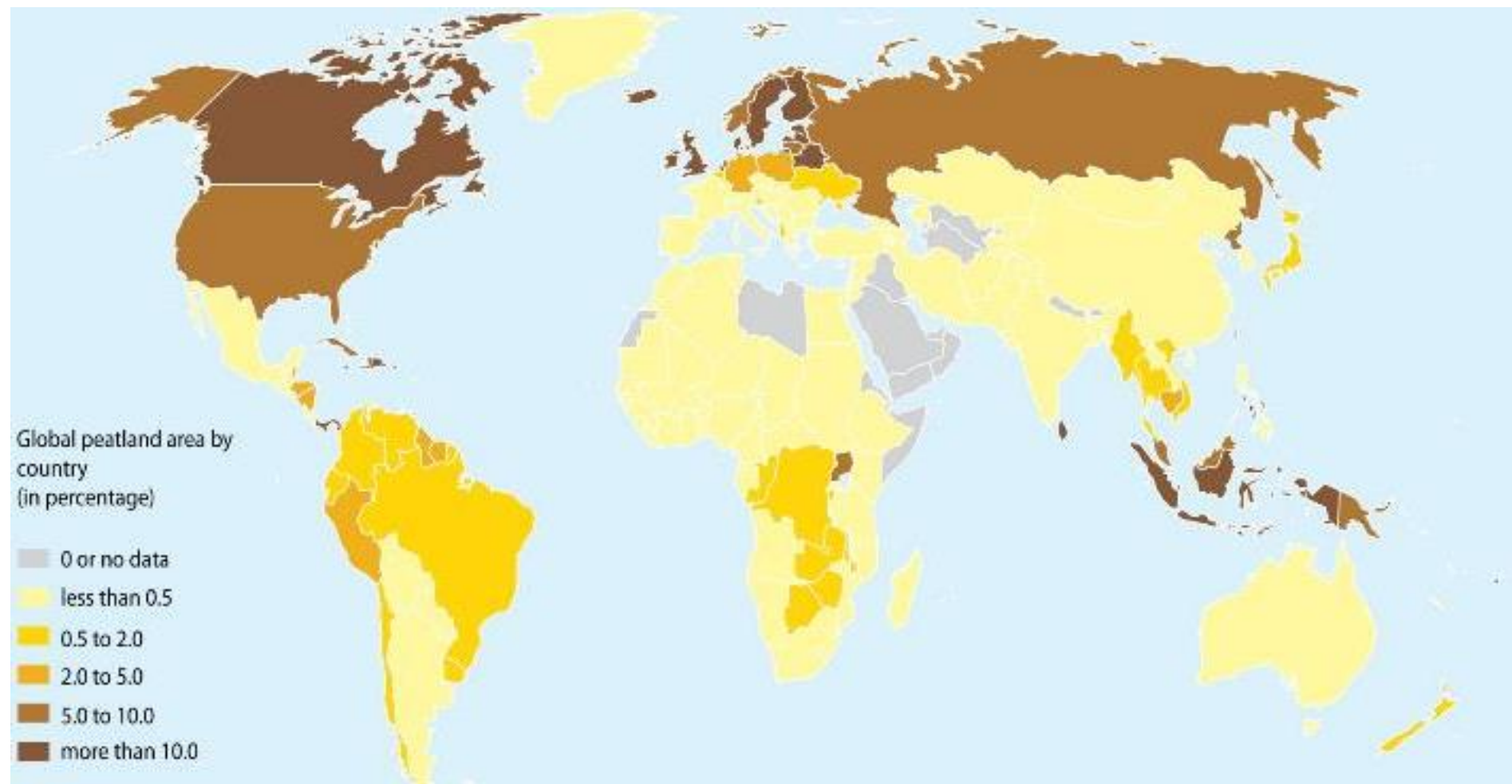
**Latvijas Kūdras
asociācija**

KŪDRAS IEGUVES NOZARE LATVIJĀ

Ingrīda Krīgere
LKA valdes locekle

2019.gada 04.jūlijs

PURVI % NO VALSTU TERITORIJAS PASAULĒ

Kūdras resursi Latvijā

- ⦿ 7. lielākā valsts pasaulē pēc kūdras atradņu īpatsvara valsts teritorijā
- ⦿ 14. vietā pēc purvu platības (643 600ha)
- ⦿ Purvi klāj 10% no Latvijas teritorijas
- ⦿ Latvijā atrodas 0,4% no pasaules kūdras krājumiem
- ⦿ Latvija 8.vietā pasaulē pēc kūdras apjoma uz 1 iedzīvotāju (750 t)

Kūdras resursi Latvijā

- ⦿ Atradnēs uzkrājušās 1,5 miljardi t kūdras
- ⦿ Gadā uzkrājas aptuveni 1,6 miljoni t kūdras
(vidējais uzkrāšanās ātrums ir 2mm gadā)
- ⦿ 10 gadu griezumā vidēji gadā tiek iegūts 0,95miljoni t kūdras
+0,65 miljoni tonnas papildus pieaugums gadā
- ⦿ Kūdras ieguve notiek 4% no kūdras atradņu teritorijas
- ⦿ 35% no kūdras atradņu teritorijas ir īpaši aizsargājamās dabas teritorijas

Kūdras resursi Latvijas tautsaimniecībā

- ⦿ Zemes dziļu izmantošanas licenču laukumu platība kūdras ieguvei:

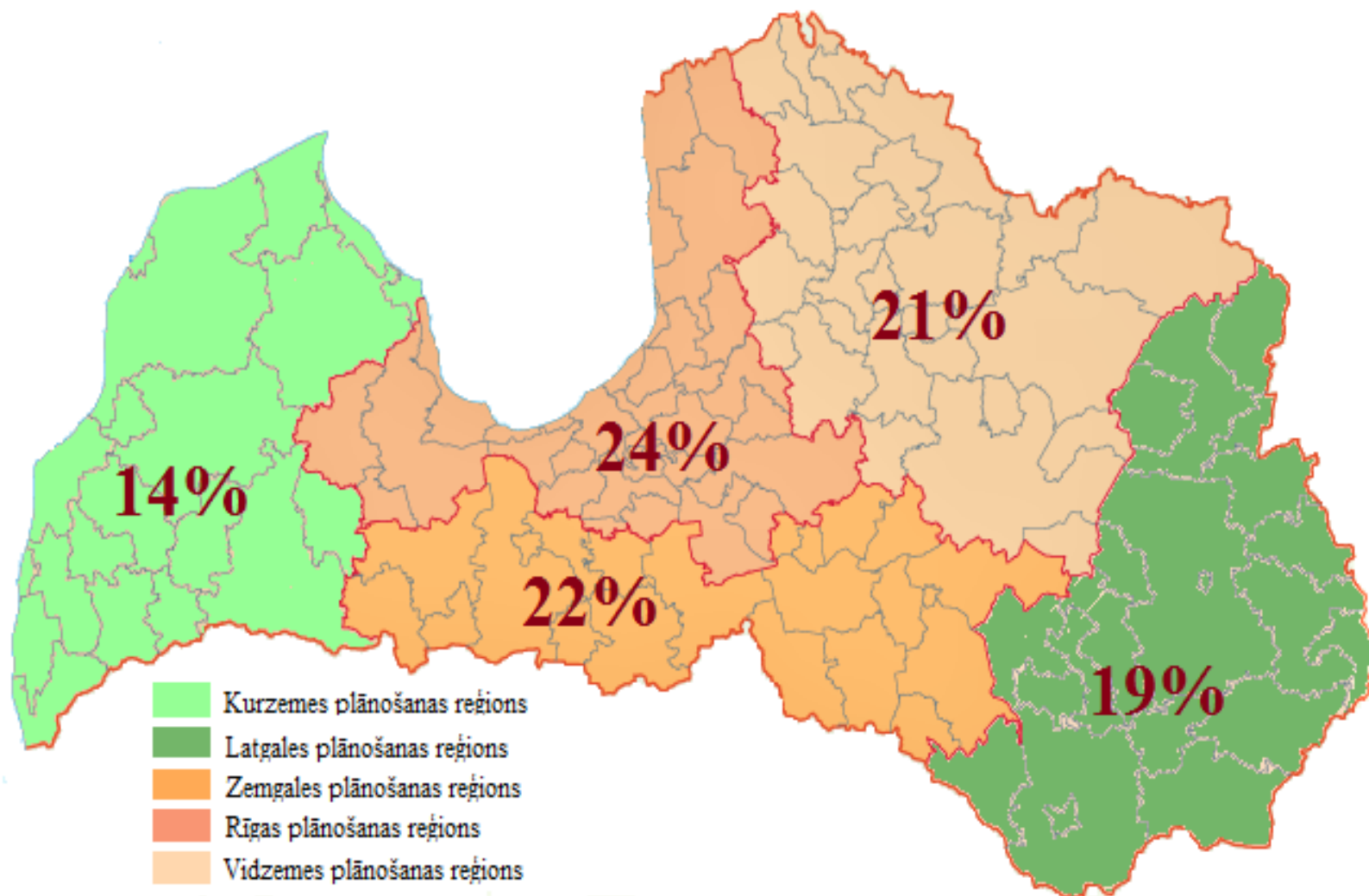
2019.gada 1. janvārī 24 600ha

- ⦿ Darba vietas 1800/2700

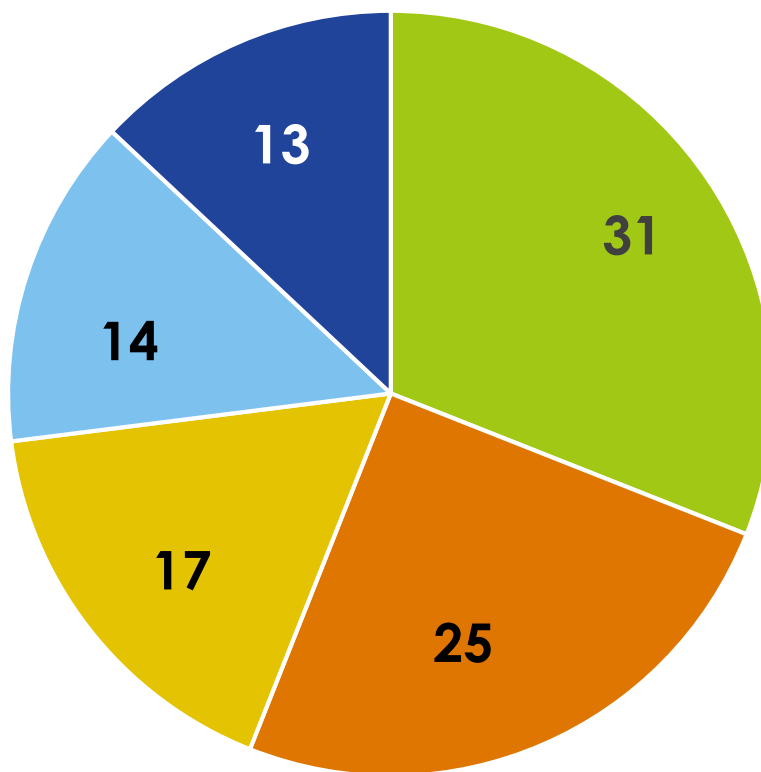
- ⦿ Nodokļi gadā vidēji 18,5 milj EUR

Licencētās kūdras ieguves platības plānošanas reģionos 2018.gada janvāris

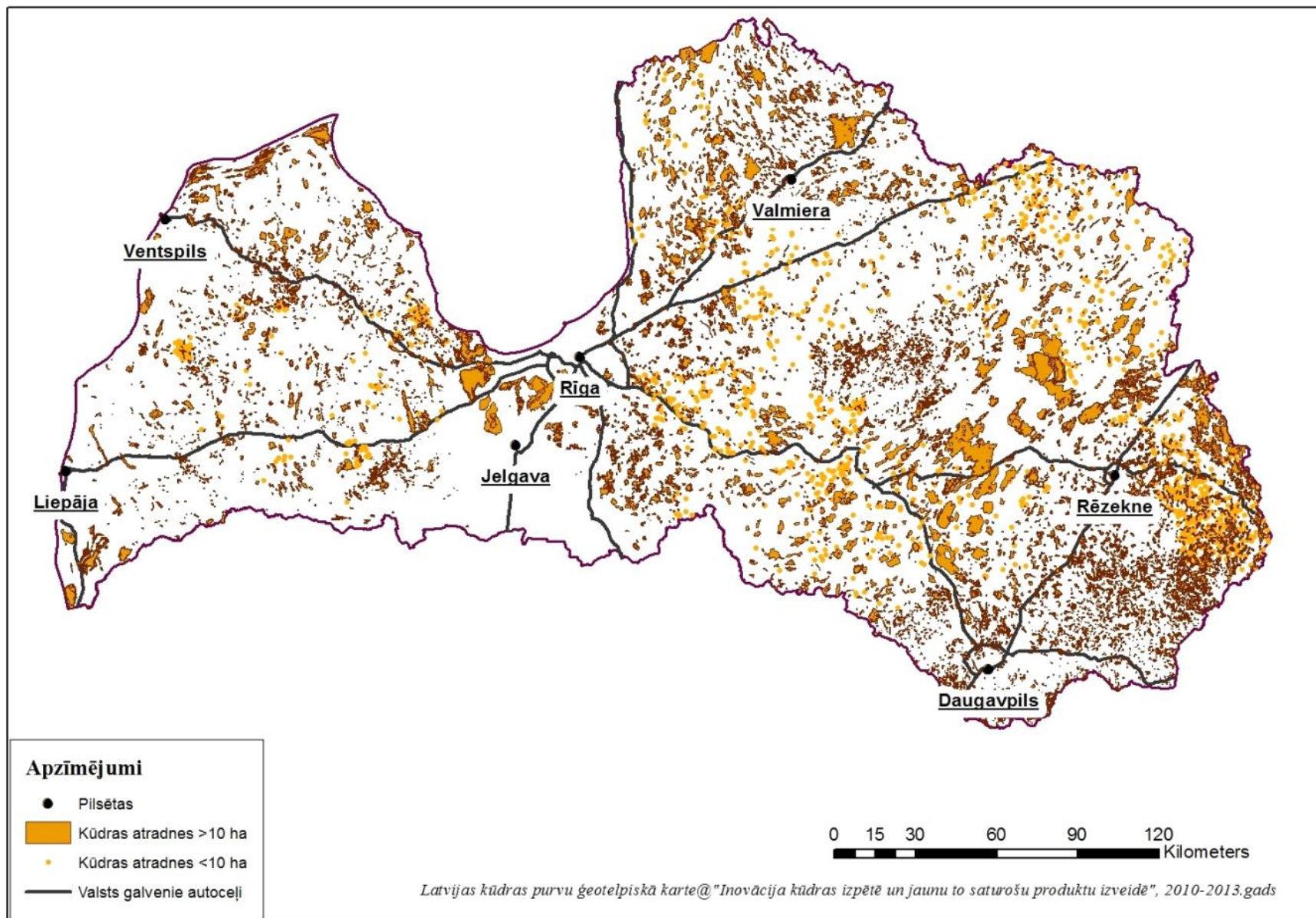

Latvijas kūdras resursu izvietojums Latvijas plānošanas reģionos %

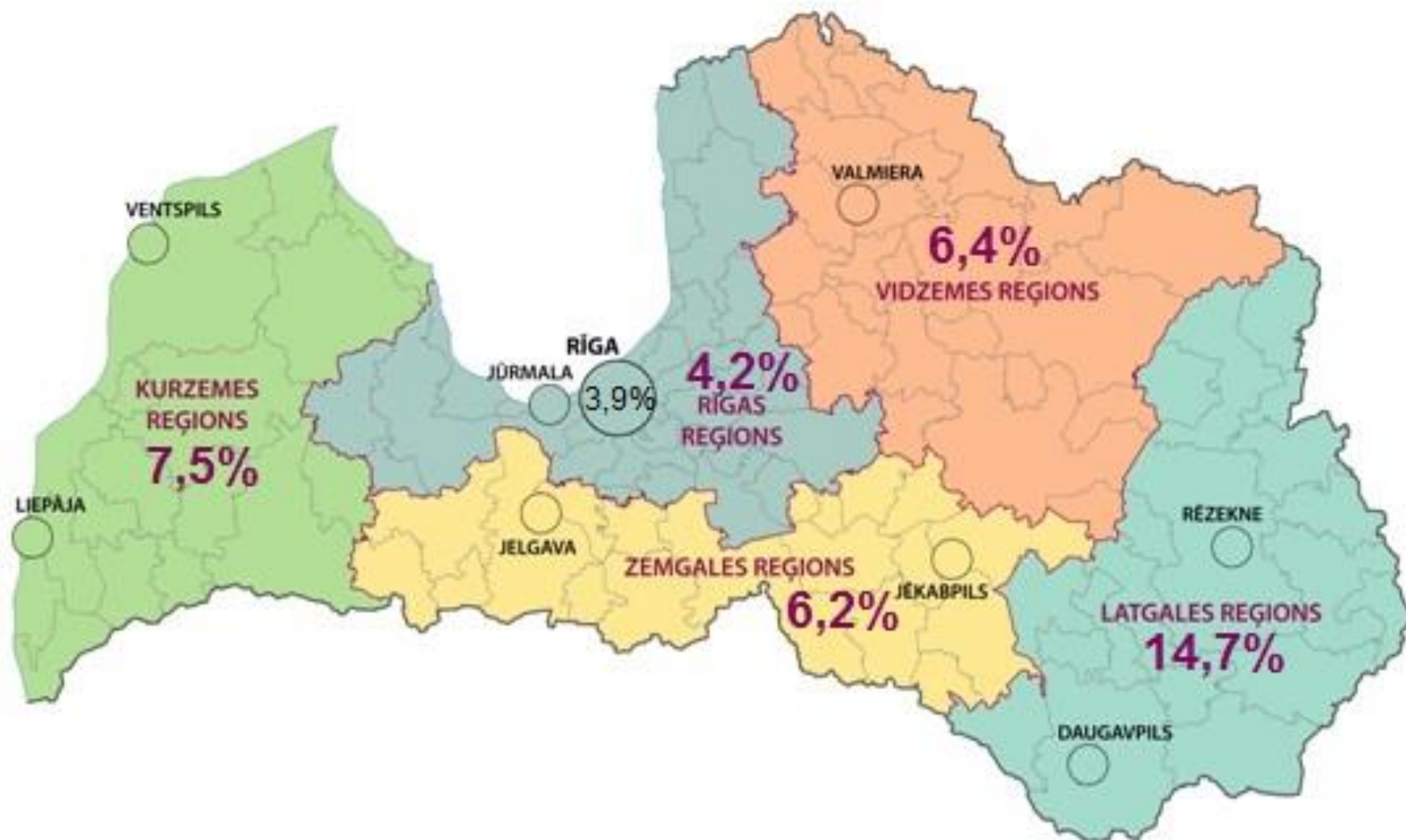

■ Latgales ■ Vidzemes ■ Rīgas
■ Kurzemes ■ Zemgales

LATVIJAS KŪDRAS RESURSI ATBILSTOŠI ĢEOLOĢIJAS FONDA INFORMĀCIJAI

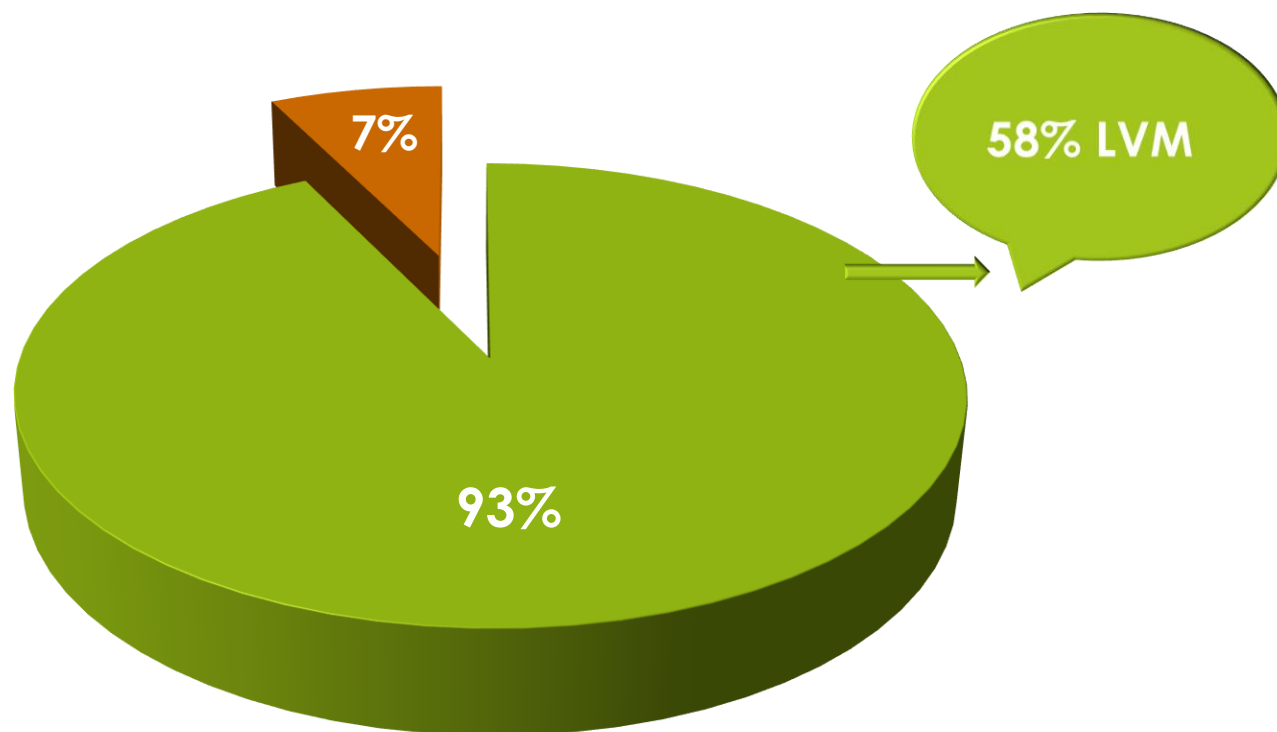

Reģistrētā bezdarba līmenis valstī 2018.gada 31.decembrī - 6,4%

Purvu piederība LKA biedru platības

■ Valsts īpašumā esošās purvu platības ■ Privātās purvu platības

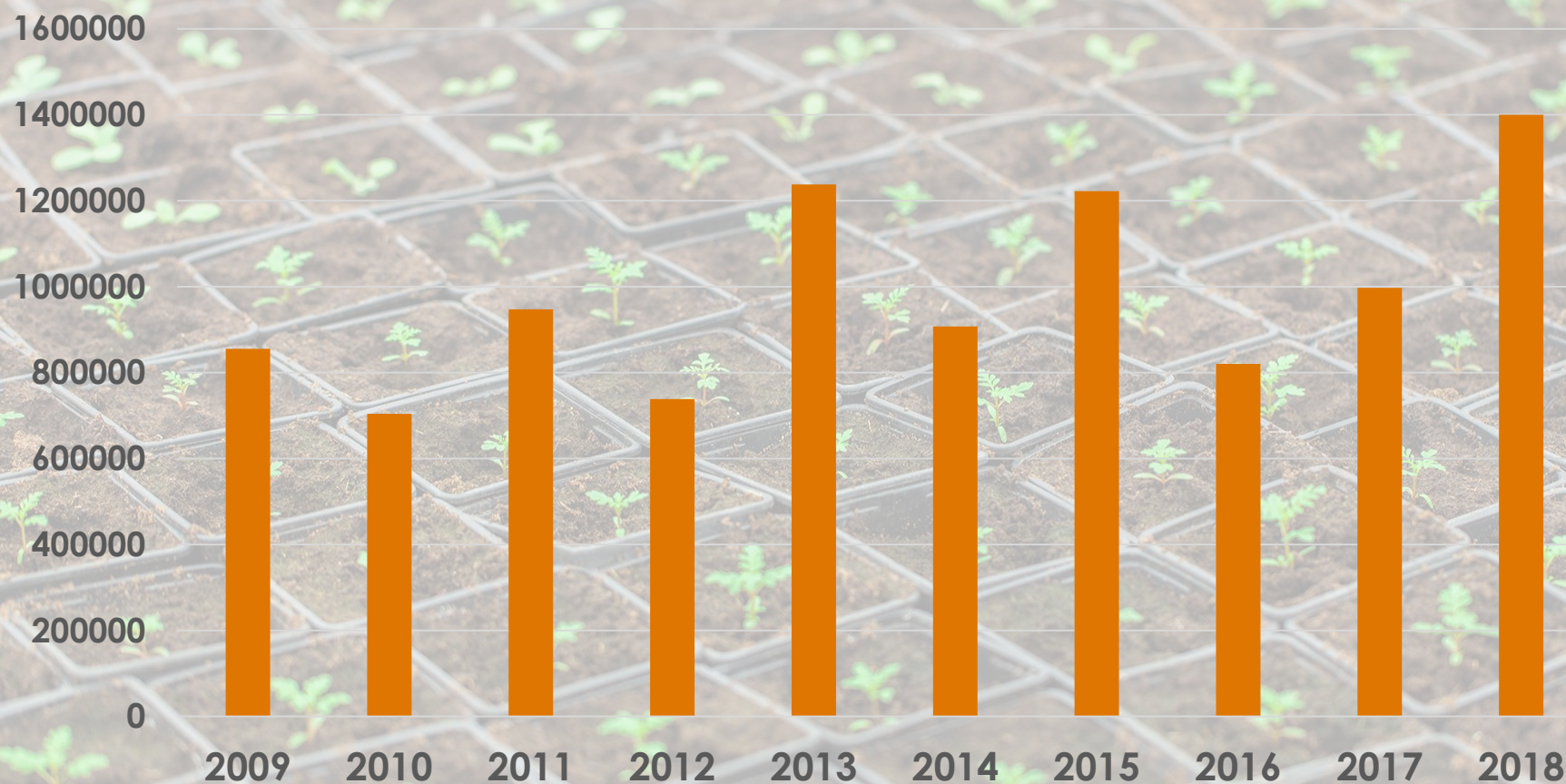

LKA biedru dati, ieguves platības

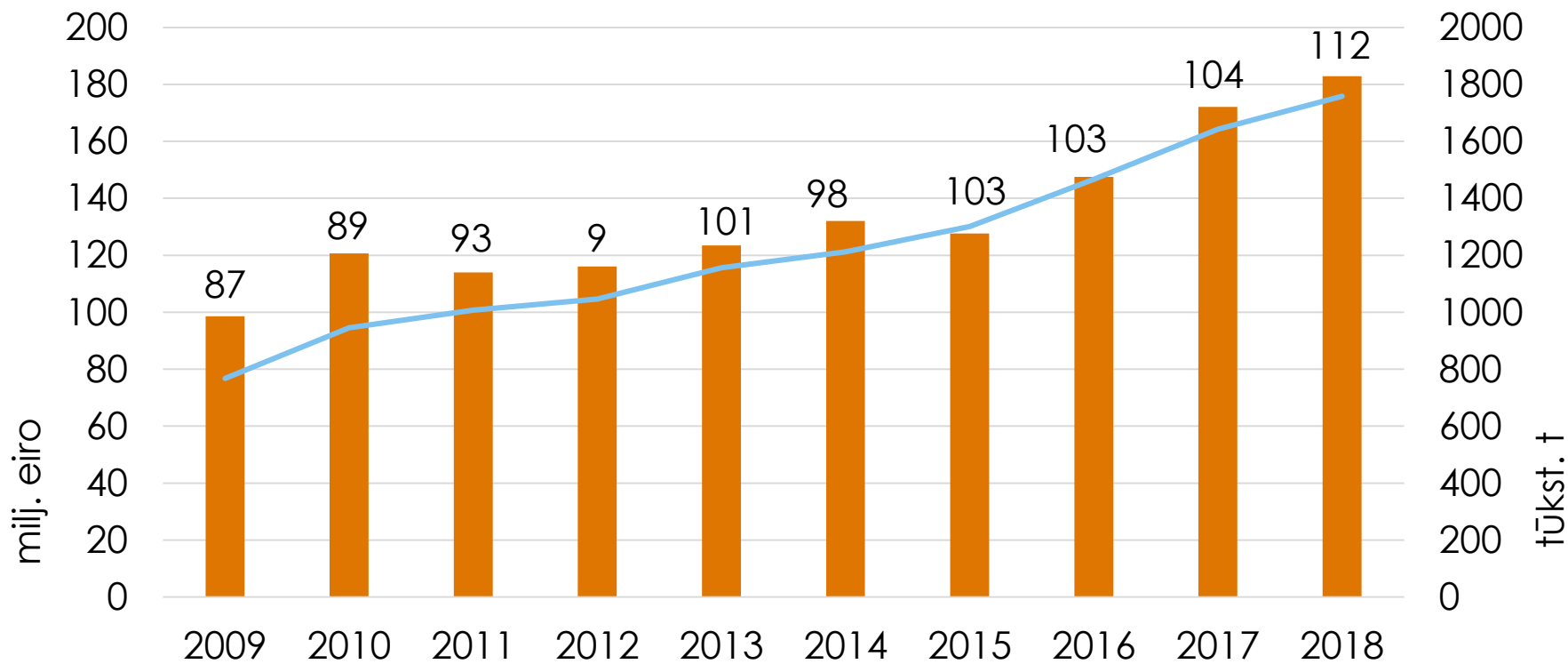
Kūdras ieguves un apstrādes cikls

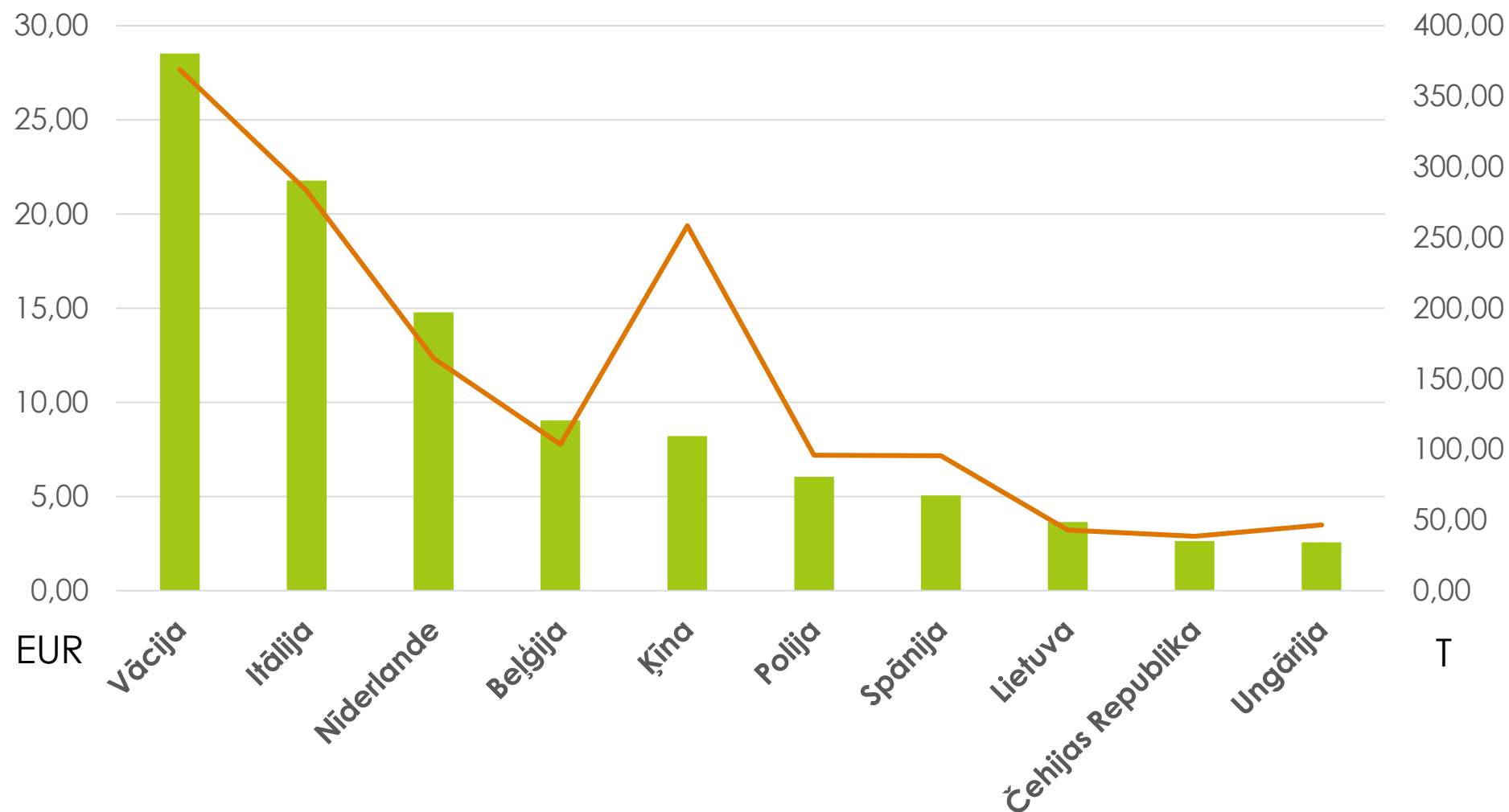
Kūdras ieguve Latvijā 2009. – 2018.g. †

Kopējais kūdras eksports 2008 -2018, tūkst.t., milj.eiro un valstu skaits

Kūdras eksports 2018. TOP10 tūkst.t/milj EUR

Datī: CSP

Eksports uz 112 valstīm

Kūdras nozīme

31%

- Latvijā iegūtā kūdra ir trešā daļa jeb **31%** no profesionālajā dārzkopībā izmantotās kūdras ES
- **98%** no Latvijā iegūtās kūdras izmanto dārzkopībā dārzeņu, dekoratīvo augu un koku stādu audzēšanā
- Kūdra pēc tās izmantošanas stādu audzēšanā tiek izmantota augsnes ielabošanai

Kūdras nozīme

Kūdrā audzē pārtiku – dārzeņus, sēnes, garšaugus

Kūdrā audzē dekoratīvos augus

Kūdrā audzē koku stādus

Kūdras nozīme

1m³ kūdras var izaudzēt 7000 dārzeņu stādus/ 6000 koku stādus

1t kūdras var izaudzēt 30 000 koku stādus

Latvijā jāpalielina vietējā kūdras izmantošana – koku stādu audzēšana

Kūdras nozīme

Pasaulē 80% no profesionālajā dārzkopībā izmantojamiem substrātiem ir kūdras substrāti.

Pieprasījums pēc pārtikas pieaug un pieaug planētas iedzīvotāju skaits (2017.gadā 7 miljardi, 2050.gadā būs 10 miljardi).

2050.gadā pārtikas nodrošināšanai un dekoratīvajiem augiem būs nepieciešams par 415% vairāk substrātu.

Pieprasījums pēc kūdras augs par 250%

Kūdras nozīme

Kūdra ir neaizvietojamais, dabīgs substrāts

Alternatīvie substrāti ir ar lielu SEG «pēdu» (kokoss, koka miza, perlīts, akmens vate, kokšķiedra, ...)

Jāveicina apstrādāta produkta eksports

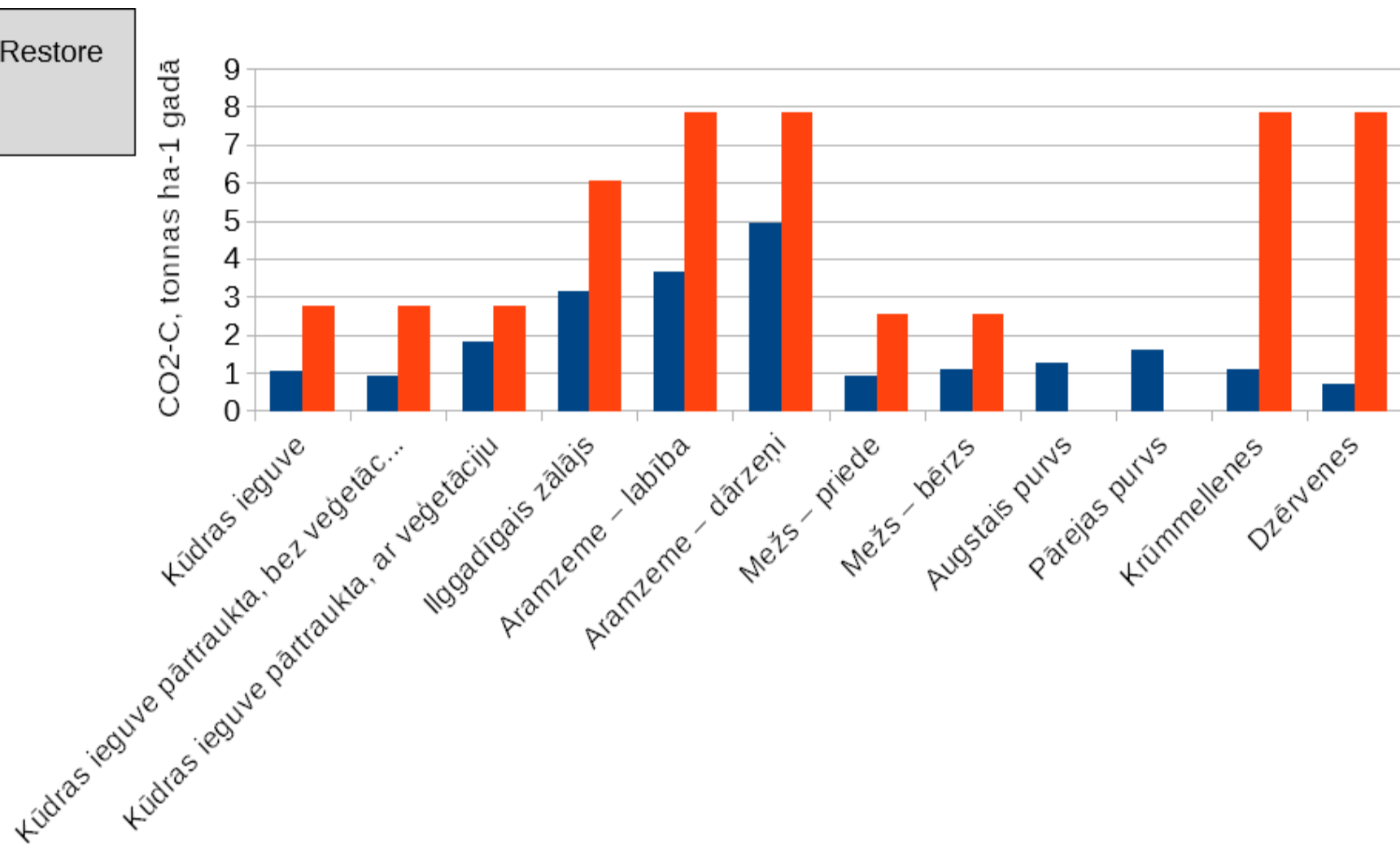
Jāveicina vietējais patēriņš

Kūdra vs citi substrāti

LIFE Restore un IPCC 2013 augsnes CO₂ emisiju faktori

Galvenie secinājumi par LIFE REstore ietvaros izstrādāto un starptautiski noteikto SEG emisiju faktoru atšķirībām:

- Nacionālie SEG emisiju faktori ir vidēji divas reizes mazāki nekā starptautiski noteiktie IPSS SEG emisiju faktori;
- CO2 emisiju atšķirība kūdras ieguves laukos ir 60%, lauksaimniecībā izmantojamās zemēs 40-55%, mežos – 50-60%, ogulājos – 80%;
- Lielākās atšķirības starp nacionālajiem un starptautiskajiem CO2 emisiju faktoriem ir šādiem kūdrāju apsaimniekošanas veidiem: ilggadīgie zālāji, apmežošana, krūmmelleņu un dzērveņu audzēšana;
- Lielākais CO2 emisiju avots organisko augšņu apsaimniekošanā ir lauksaimniecības zemes – aramzemju ierīkošana dārzeņu vai labības audzēšanai un ilggadīgie zālāji;
- Pārrēķinot SEG emisijas Latvijā, izmantojot LIFE REstore rezultātus, SEG samazinājums veidotu ap 1,8 miljoniem tonnu CO2 ekvivalenta gadā, kas ir ap 17% no kopējām SEG emisijām valstī.

Kūdra ir lēni atjaunojams resurss

Kūdra = Biomasā

Kūdra – organogēns nogulumiezis, kura sausne satur ne vairāk par 50 % minerālvielu un kas ir veidojies, paaugstināta mitruma un skābekļa nepietiekamības apstākļos, sadaloties augu biomasai.

(MK Noteikumi Nr.570.; Derīgo izrakteņu veidi 8.punkts, 35 lpp.)

«Fosils» – organiska materiāla iegula, kas veidojusies no augiem, dzīvniekiem, kas zemes garozā liela spiediena un temperatūras ietekmē miljoniem gadu laikā parveidojas par naftu, dabas gāzi vai oglēm.

Kūdra veidojas bez spiediena un augsta temperatūras ietekmes.

Purvi Latvijā nav vecāki par 10 000 gadiem

Nozares mērķi

- Saglabāt ieguvei pieejamo resursu esošā apmērā
- Skaidri noteikumi, iespēja investēt
- Palielināt iegūtā resursa izmantošanu Latvijā
- Dārzkopības kūdra – bioekonomikas sastāvdaļa

Ierosinājumi plānam

1. Nodrošināt sabiedrību ar mūsdienīgu, aktuālu informāciju par zemes dzīļu resursiem.
2. Veicināt zemes dzīļu resursu ekonomiski pamatotu un ilgtspējīgu izmantošanu, nodrošinot reģionu ekonomisko attīstību un cilvēku piesaisti.
3. Veicināt kūdras produktu vietējo izmantošanu stādu audzēšanā (dārzkopībai, lauksaimniecībai, mežsaimniecībai), īpaši depresīvajos reģionos.
4. Stimulēt zinātniskos pētījumus kūdras produktu ar augstu pievienoto vērtību radīšanai.

